

PRESKIPCE V RESPIRAČNÍ MEDICÍNĚ DĚTÍ A DOSPÍVAJÍCÍCH VE VZTAHU K ANTIDOPINGOVÝM PŘEDPISŮM

(aktualizace červen 2018)

Podrobné informace ohledně antidopingových pravidel jsou uvedeny ve Směrnici pro kontrolu a postih dopingu ve sportu, kterou vydal Antidopingový výbor (ADV ČR) v roce 2014 s platností od 1. ledna 2015 (viz příloha). Tato směrnice vychází ze Světového antidopingového kodexu.

V rámci pneumologické péče jsou zásadní především pravidla podávání kortikosteroidů a betamimetik:

1. **KORTIKOSTEROIDY:** Při aplikaci glukokortikoidů je rozdílný postup, který závisí na způsobu podání látky. Při lokální aplikaci léku obsahujícího glukokortikoid není třeba nic oznamovat. **Za lokální aplikaci** se považuje použití mastí, krémů, očních nebo ušních kapek, inhalačních sprejů pro ORL terapii, **inhalačních léků při léčbě respiračních obtíží**, nitrokloubních aplikací, cílených injekcí do šlachových pochev a cílených aplikací do okolí nervů. Při aplikaci, která ovlivní organismus **celkově**, je nezbytné požádat o **udělení Terapeutické výjimky (viz níže)**. Takovou aplikací glukokortikoidu je např. podání léku ve formě **tablet, i.v. injekce, intramuskulární injekce, případně rektální aplikace**.

2. **BETA2- AGONISTÉ:**

Všichni selektivní i neselektivní beta2-agonisté, včetně všech optických isomerů jsou zakázáni. Zahrnují (ale ne s omezením pouze na ně) : fenoterol, formoterol, higenamin, indakaterol, olodaterol, prokaterol, reproterol, salbutamol, salmeterol, terbutalin, vilanterol.

Clenbuterol je rovněž zcela zakázán, pro svůj anabolický efekt je uveden v seznamu zakázaných látek ve skupině S1 anabolické látky.

Při léčbě astmatu bronchiale, EIA, EIB (tělesnou zátěží indukované asthma, tělesnou zátěží indukovaný bronchospasmus), je od dříve nezbytné terapeutické výjimky **zcela osvobozeno** inhalační podávání:

- **salbutamolu** (Ventolin, Buventol, Ecosal inhaler atd.)
- **salmeterolu** (i v kombinaci s glukokortikoidem – Duaspir, Seretide, samostatně Serevent)
- **formoterolu** (např. Formano, Foradil), rovněž i v kombinaci s glukokortikoidem (Symbicort).

Terapeutická dávka při léčbě salbutamolem by neměla být vyšší než 1600 mikrogramů/24 hod. v intervalu 12 hod je nejvyšší dávka 800 mikrogramů, a při léčbě formoterolem je nejvyšší povolená dávka 54 mikrogramů/24 hod, u salmeterolu je povolená nejvyšší dávka 200 mikrogramů za 24 hod. Přítomnost salbutamolu v moči v koncentraci vyšší než 1000 ng/ml a přítomnost formoterolu v moči v koncentraci vyšší než 40 ng/ml je považována za pozitivní nález, pokud sportovec neprokáže kontrolovanou farmakokinetickou studií, že abnormální výsledek byl způsoben užíváním terapeutické dávky (v inhalaci) nižší než výše uvedená maximální dávka.

Pokud nelze použít jeden ze tří výše uvedených inhalačních beta2-agonistů (salbutamol, salmeterol nebo formoterol), použití dalších inhalačních beta2-agonistů (terbutalinu (Bricanyl), vilanterolu (Relvar) aj.) je vázáno na udělení Terapeutické výjimky.

V tomto případě je nutné k vyplněnému formuláři žádosti o udělení Terapeutické výjimky (http://www.antidoping.cz/documents/udeleni_tv.pdf) přiložit:

- lékařskou zprávou o průběhu a léčbě onemocnění
 - kopii funkčního vyšetření dýchání, které prokazuje poruchu funkce průdušek a její ovlivnění beta2-agonistou.
 - klinickou studii, která prokazuje, že nelze použít pro terapii podmíněně povoleného beta2-agonisty (salbutamolu, salmeterolu, formoterolu)
 - je třeba připojit stručný výstižný anglický překlad (cca 1 strana)
 - žádost vyplňuje primárně sportovec nebo jeho zákonný zástupce
- Podrobněji viz. http://www.antidoping.cz/documents/beta_2_agoniste_2012.pdf

UPLATŇOVÁNÍ PRAVIDEL ANTIDOPINGU U NEZLETILÝCH SPORTOVců

Světový antidopingový kodex i Směrnice pro kontrolu a postih dopingu ve sportu se vztahuje i na sportovce nezletilé splňující definici **Sportovec národní úrovně**.

Definice - National-Level Athlete: Sportovci, kteří se účastní sportu na národní úrovni, jak je definováno každou *Národní Antidopingovou organizací* ve shodě s Mezinárodním standardem pro testování a vyšetřování.

Sportovcem národní úrovně se v ČR rozumí každý *Sportovec Individuálního* či *Kolektivního sportu*, který se účastní **nejvyšší národní soutěže** pořádané národním sportovním Svazem (nejvyšší soutěž celostátního charakteru v kolektivních sportech, nebo mistrovství republiky a Český pohár jednotlivců včetně případného posledního stupně kvalifikace na MČR), z níž vychází ten nejlepší *Sportovec* nebo ten nejlepší tým na území České republiky v hlavní věkové kategorii dospělých a v **nejstarší věkové kategorii juniorů**.

Pokud se *ADV ČR* rozhodne odebrat *Vzorek* od *Osoby*, která není *Sportovcem mezinárodní úrovně* nebo *Sportovcem národní úrovně*, a pokud tato *Osoba* *Používá Zakázanou látku* nebo *Zakázanou metodu* pro terapeutické účely, *ADV ČR* jí může povolit, aby požádala o *TV* se zpětnou platností.

Z uvedeného vyplývá, že sportovci žákovských, dorosteneckých a kadetských (pozor – různá terminologie v jednotlivých sportech!) kategorií předem uznanou terapeutickou výjimku mít nemusí, musí o ni zažádat až po případném pozitivním nálezu.

To platí pro případy, kdy není možno léčit plicní obstrukce pouze inhalačními kortikoidy nebo inhalačními preparáty salbutamolu, salmeterolu a formoterolu (nutno doložit dle instrukcí viz výše, např. vilanterol).

V případě pochybností je vhodné tuto problematiku konzultovat s *ADV ČR*, např. s předsedou Komise pro terapeutické výjimky *ADV ČR* MUDr. Ladislavem Svobodou (svoboda@antidoping.cz).

Bližší informace a aktuální dokumenty naleznete níže:

www.antidoping.cz

www.antidoping.cz/udeleni_tv.php

www.antidoping.cz/documents/zmeny_v_udeleni_tv_2017.pdf

http://www.antidoping.cz/zakazane_prostredky_leky.php